

SVEA HOVRÄTT
Miljööverdomstolen

ARKIVETS EX

DOM
2005-05-20
Stockholm

Mål nr M 4674-04
Aktbilaga 9

Sid 1 (3)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätt, miljödomstolen, dom den 12 maj 2004 i mål M 3027-04, se bilaga A

KLAGANDE

Miljönämnden i Jönköpings kommun, 551 89 Jönköping

MOTPART

BG

SAKEN

Utdömande av vite

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Miljööverdomstolen fastställer miljödomstolens domslut.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 2	08-700 34 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-21 93 27	måndag – fredag 09:00-11:30 12:30-15:00

YRKANDEN M.M I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Jönköpings kommun har yrkat bifall till sin vid miljödomstolen förda talan.

BG har bestritt ändring.

Miljööverdomstolen har med stöd av 23 kap. 6 § miljöbalken tagit målet till avgörande utan förhandling.

UTREDNINGEN I MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har hänfört sig till samma omständigheter som vid miljödomstolen, med nedan gjorda tillägg och förtydliganden. Samma bevisning har åberopats. Miljönämnden har därutöver givit in en förteckning, upprättad av grannar till **BG**, över tillfällen då grannarna anser sig ha utsatts för olägenheter till följd av att **BG** eldat i pannan.

Miljönämnden: Miljödomstolen har felaktigt uppfattat att ansökan om utdömande av vitet grundar sig på ett föreläggande. Nämnden valde medvetet att i stället förbjuda, vid äventyr av vite, **BG** att använda pannan för vedeldning under de förhållanden som där framgår. I och för sig finns det, trots beslutet, en möjlighet för **BG** att vedelda. Detta förutsätter dock att kringboende inte utsätts för rök eller rökluft. Annars är avsikten att vitet skall gälla och beslutet innehåller ingen tidsbegränsning. Den nya förugnen är, genom att den anslutits till pannan, en del av pannanläggningen.

BG: Ansökan saknar grund då den bygger på fortsatt användning av den konventionella värmepannan. Denna fungerar nu endast som konvektionsdel (värmeväxlare) till att växla från varm luft till varmt vatten. Han har anskaffat en miljögodkänd förugn, vilken levererades år 2002. Denna levererades med ett fel, men han fick hjälp av en granne att rätta till detta. En viss intrimningstid är nödvändig beträffande alla tekniska installationer och borde tolereras. Sammantaget är vitesföreläggandet att anse som riktat mot den konventionella pannan och inte mot den miljögodkända förugnen, vilken han installerat som ett led i hans ansträngningar att förbättra förbränning, ekonomi och miljö. Klagomålen från grannarna har upphört.

MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Miljönämnden har gjort gällande att vitesföreläggandet från 1994 innebär ett förbud för **BG** att elda så att grannar störs av rök eller rökluft. **BG** har på sin sida hävdatt att vitesföreläggandet inte är tillämpligt eftersom det avser användning av hans gamla panna medan han numera installerat en ny förugn. Miljönämnden har inte invänt mot de uppgifter som **BG** har lämnat om hur hans pannanläggning i dagsläget är utformad.

Enligt Miljööverdomstolens mening kan föreläggandet enligt sin ordalydelse tolkas så att det gäller förbud att använda just den pannanläggning som fanns i **BG** fastighet vid tidpunkten för föreläggandet. Även om nämnden avsett att

all vedeldning som stör grannarna skall vara förbjuden framgår detta alltså inte klart av föreläggandet. Otydligheter i föreläggandets utformning eller oklarheter i utredningen i övrigt bör inte tolkas till den enskildes nackdel.

På grund av det anförda finner Miljööverdomstolen att förutsättningar saknas för att döma ut det förelagda vitet. Miljödomstolens domslut skall därför stå fast. Vid den gjorda bedömningen saknas skäl att ta upp den muntliga bevisning som miljönämnden har åberopat.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2005-06-17

Anders Holmstrand *Rose Thorsén*
Rolf Svedberg *Paul Magnusson*

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anders Holmstrand och Rose Thorsén, referent, miljörådet Rolf Svedberg samt hovrättsassessorn Paul Magnusson. Enhälligt.

SÖKANDE

Miljönämnden i Jönköpings kommun
551 89 JÖNKÖPING
Ombud: Kommunjuristen **GF**
samma adress

MOTPART
BG

SAKEN

Utdömmande av vite

DOMSLUT

Miljödomstolen avslår miljönämndens ansökan om utdömmande av vite.

Miljödomstolen avslår miljönämndens begäran om muntlig förhandling med vittnesförhör.

Miljödomstolen avslår miljönämndens yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

YRKANDE M. M.

Miljönämnden i Jönköpings kommun yrkar att miljödomstolen förpliktar **BG** att utge vite om 20 000 kr som bestämts av Kammarrätten i Jönköping i dom den 31 mars 1994. Miljönämnden yrkar vidare ersättning för rättegångskostnader. – Som grund för yrkandet om utdömmande av vite anför miljönämnden. **BG** har i dom den 31 mars 1994 av Kammarrätten i Jönköping förbjudits såsom ägare av fastighe-

ten Urskogen 3 (numera Lilla Åsa 39:3) att efter den 15 september 1992 använda pannanläggningen inom fastigheten till vedeldning intill dess att eldning sker med god förbränning och ved av god kvalitet används, så att omkringboende till fastigheten inte utsätts för besvärande rök eller röklukt inom- eller utomhus. Förbudet har förenats med ett vite på 20 000 kr. Domen har den 23 maj 1994 vunnit laga kraft. Miljökontorets inspektioner den 13-15 januari 2004, som ägt rum sedan kontoret mottagit klagomål från omkringboende till **BG** fastighet, har utvisat att **BG** använt pannanläggningen inom fastigheten till vedeldning på ett sätt som strider mot meddelat förbud och som medfört olägenhet för de omkringboende. Vitet bör därför dömas ut. – Till utveckling av talan anför nämnden. Sedan kammarrätten meddelat dom den 31 mars 1994 fram till den 6 januari 2004 har miljönämnden inte fått några klagomål på olägenhet från vedeldning på **BG** fastighet. Från den dagen och till den 19 januari 2004 har åtskilliga klagomål framförts från omkringboende. Miljökontorets inspektioner har visat att röken sprids från skorstenen mot omgivande hus och även ner mot marken. Röken luktar starkt av ofullständigt förbränt bränsle. Lukten påminner om brandrök. Omkringboende utsätts för olägenhet. På det sätt eldningen och rökspridningen sker bryter **BG** mot kammarrättens dom. Enligt uppgifter till miljökontoret har **BG** monterat en förugn till pannan. Detta förändrar inte förutsättningarna för kammarrättens dom. – Miljönämnden har som bevisning åberopat vittnesförhör med ett antal personer samt fotografier och en videoupptagning.

BG motsätter sig bifall till yrkandet om utdömande av vite och anför. Kammarrättens dom avser den konventionella kombipannan. Efter domen upphörde han med fastbränsleeldningen och övergick till att använda el. Eftersom kostnaden för elanvändning ökat, har han installerat en miljögodkänd förugn vid fastbränsleanvändning. Vissa provinställningar har varit mindre lyckade under några dagar i en tvåveckorsperiod. Det borde grannarna kunna tolerera. Från den 19 januari 2004 och cirka en månad framåt kom ett klagomål och han eldade normalt hela tiden.

DOMSKÄL

Av 20 kap. 3§ andra stycket miljöbalken följer att bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (1971:291) tillämpas i miljödomstolarna vid prövning av utdömande av vite

efter särskild ansökan av myndighet. Det betyder att bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen om muntlig förhandling, bevisning och rättegångskostnader skall tillämpas i målet.

Dåvarande miljö- och hälsoskyddsnämnden i Jönköpings kommun grundade sitt vitesföreläggande mot **BG** på bestämmelserna i hälsoskyddslagen (1982:1080). När miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999, upphävdes bl.a. hälsoskyddslagen; se 2 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken. Enligt 35 § sistnämnda lag skall ett föreläggande eller förbud anses beslutat enligt 26 kap. miljöbalken, om en tillsynsmyndighet har beslutat det enligt bestämmelser i en lag som anges i 2 § samma lag.

Föreläggandet har – efter de ändringar som beslutats av Länsstyrelsen i Jönköpings län och Kammarrätten i Jönköping – följande lydelse. Miljö- och hälsoskyddsnämnden förbjuder med stöd av 18, 19 och 24 § hälsoskyddslagen och med hänvisning till 6 § samma lag **BG**, ägare till fastigheten Urskogen 3, vid vite av 20 000 kr att efter den 15 september 1992 använda pannanläggningen inom fastigheten till vedeldning intill dess att eldning sker med god förbränning och ved av god kvalitet används, så att omkringboende till fastigheten inte utsätts för besvärande rök eller röklukt inom- eller utomhus. Med eldning med god förbränning avses att papper eller trästickor används vid tändningstillfället, att eldstadsutrymmet i pannan fylls till högst 30 % vid tändningstillfället och därefter till högst 50 % samt att dieselolja eller liknande ej används. Med ved av god kvalitet avses att veden är väl torkad och har högst 25 % fukthalt och att den har ett bra energivärde, d.v.s. ej är murken. Vedbitarna bör vidare vara högst 0,3 m långa och 0,1 m tjocka.

Det återgivna föreläggandet innehåller inte någon anmälningsskyldighet eller liknande åtgärd till miljö- och hälsoskyddsnämnden när **BG** anser att föreläggandet har förfallit. Det betyder att föreläggandet förfaller när **BG** enligt objektiva grunder eldar i pannanläggningen med god förbränning och med ved av god kvalitet så att omkringboende inte utsätts för besvärande rök eller röklukt inom- eller utomhus. Det ligger i sakens natur att sådan eldning bör fortgå under en sammanhängande period, som inte är alltför kortvarig. Om problem med vedeldningen skulle uppstå därefter, får nämnden på nytt överväga om ett föreläggande skall riktas mot **BG**.

Miljönämnden har anfört att man från den 31 mars 1994, när kammarrätten meddelade sin dom, fram till den 6 januari 2004 inte fått några klagomål på olägenhet från vedeldning på **BG** fastighet. De av nämnden åberopade vittnesförhören skall avse iakttagelser och erfarenheter av **BG** vedeldning från hösten 2003 och framåt för att styrka att han använt pannanläggningen till vedeldning så att omkringboende till fastigheten utsatts för besvärande rök eller röklukt.

Av en av **AW**, granne till **BG**, ingiven skrivelse framgår att **BG** under hösten 2002 installerade en förugn, att **AW** var **BG** behjälplig med att trimma in förugnen, att **BG** under vintern 2002 – 2003 åtskilliga gånger eldade i pannanläggningen utan klagomål samt att **BG** vedeldning fungerade bra under en viss tid. Även eldningssäsongen 2003 – 2004 började med att **BG** eldade i pannanläggningen utan klagomål, men att eldningen plötsligt förändrades och det började återigen att ryka kraftigt.

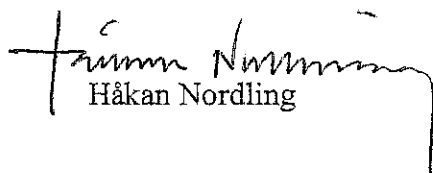
Miljödomstolen finner inte anledning ifrågasätta de återgivna uppgifterna och miljönämnden har heller inte bestritt dess riktighet. Mot bakgrund härav och med hänsyn till vitesföreläggandets utformning anser miljödomstolen att **BG** under vintern 2002 – 2003 skött vedeldningen med god förbränning och ved av god kvalitet utan att omkringboende störts av besvärande rök eller röklukt under en så lång tidsperiod att vitesföreläggandet förfallit. Förutsättningar för att döma ut det förelagda vitet föreligger därför inte.

Vid den nämnda utgången av målet saknas anledning att hålla muntlig förhandling med vittnesförhör.

Såsom anförts inledningsvis tillämpas förvaltningsprocesslagen i miljödomstolarna vid prövning av utdömande av vite. I förvaltningsprocesslagen finns inte några allmänna regler om rättegångskostnader. Någon skyldighet för part att utge ersättning för rättegångskostnader i miljödomstol i mål som handläggs enligt förvaltningsprocesslagen finns inte föreskriven i miljöbalken. På grund härav skall miljönämndens yrkande om ersättning för rättegångskostnader avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast den 2 juni 2004

Håkan Nordling

Bertil Varenius

I avgörandet har deltagit lagmannen Håkan Nordling, ordförande, och miljørådet Bertil Varenius